

ייצוגה של אמנות ישראל בחו"ל שנערך, ברוב המקרים, ע"י הגלריות הפרטיות ויוזמתם החופשית מאוד של האמנים עצמם. עורך בארץ ובחו"ל את הדחף הטבעי לערוך תערוכה שבאמת תייצג את הטוב והחשוב שבאמנות ישראל. צורך זה הודגש שבעתיים נוכח העובדה שרוב התערוכות של ישראלים בחו"ל הוצגו, ישירות ולא ישירות, תחת הכותרת היומרינית "אמנות ישראל" ולא תמיד הביאו כבוד רב לתואר זה.

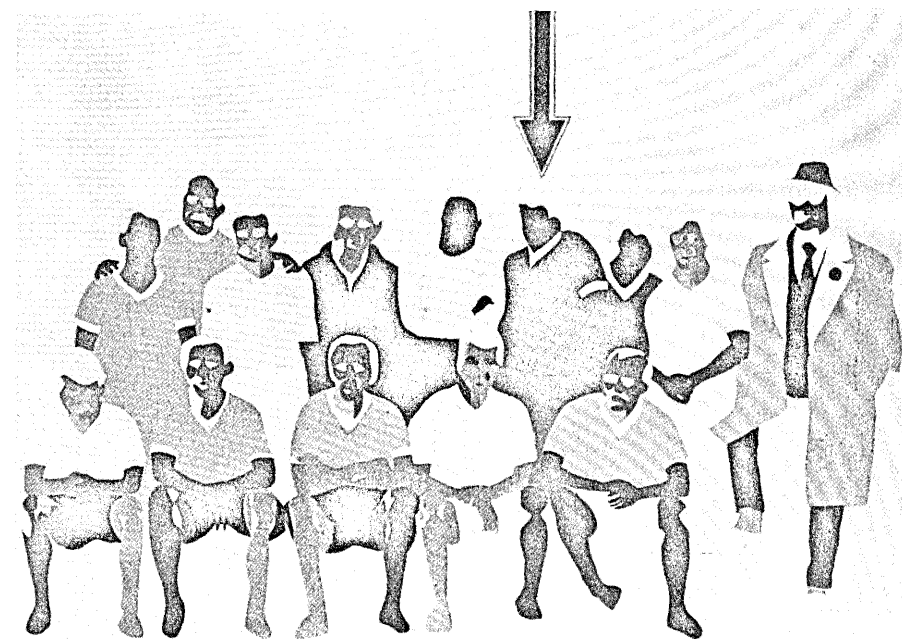
נוכח מצב זה החליטה "קרן אמריקה-ישראל" בארצות-הברית ליוזם תערוכה רחבה ומייצגת של האמנות הפלסטית הישראלית, שתוצג בארצות-הברית ולאחר מכן אולי גם בארצות אחרות. מתוך רצון להשיג תערוכה ייצוגית אמיתית, והחשש מפעילות של קבוצות לחץ העלולות להשתלט על תערוכה כזאת כשתאורגן, בחרו אנשי "קרן אמריקה-ישראל" במר ויליאם סאיטס, אחד הקוראטורים של המוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק והאחראי לתערוכות חוץ במוזיאון זה, שישמש שופט-בוחר של המוצגים. כדי לאפשר למר סאיטס לבחור ולהכיר את כל הנעשה בארץ מבחינת אמנות פלסטית, נתבקשו אנשי "קרן אמריקה-ישראל" לפנות לכל המציירים והמפסלים בארץ ולבקש מהם להגיש יצירות לתערוכת הכנה שמתוכה תיבחר התערוכה המייצגת. ההנחה לאנשי "קרן אמריקה-ישראל" היתה, שתערוכת ההכנה תהיה פתוחה לכל אחד ללא הבדל רמה, ניסיון, גישה או טכניקה. הרעיון המכוון של גישה זו, היה לאפשר לאמן בלתי ידוע שעד כה לא הציג, להגיע לסיכוי להשתתף - אם ייבחר בתערוכה המייצגת. "קרן אמריקה-ישראל" שלחה, איפוא, הזמנות שפורסמו גם בעיתונות וברדיו לכל אדם בישראל (או ישראלי בחו"ל) להגיש עבודות לתערוכת ההכנה.

בעיני אדם בלתי מנוסה, העומד על הכוונה הטובה שבארגון זה, עשויה גישה זו להיראות אך ראויה לשבח. מה יכול להיות טוב יותר מאפשרות ייצוג דמוקרטית ושווה לכל אדם? אך מסתבר שאין הדברים פשוטים כל כך. מסתבר שעיקרון השוויון, היקר כל כך לכל אדם, אינו כה מוצלח כשהמטרה היא בחירת היצירות הטובות ביותר. עיקרון זה הוא טוב מאוד לגילוי כישרונות חדשים ובלתי-ידועים, אך תועלתו מפקפקת מאוד במקרים אחרים, ובפרט כשהמטרה היא לבחור את מיטב האמנות בארץ. נעים לחשוב במושגים רומנטיים על "אמנים נסתרים", העתידים להתגלות יום אחד ולהאיר את כל הארץ מקצה ועד קצה, אך העובדה הפרוזאית היא שאם כי ייתכן שיש "אמנים נסתרים" כאלה, רוב רובם של האמנים החשובים באמת, גם אם הם צעירים ביותר, ידועים היטב. תערוכה הפתוחה לכל, מסננת כמעט אוטומטית את כל האמנים החשובים החייבים להוות את חוט-השדרה ולבה של תערוכה ייצוגית. האמנים החשובים באמת, אינם מוכנים, ברוב המקרים, שיתייחסו אליהם א-פריורי כשווי ערך אל אנשים שזה אך עתה התחילו לצייר או לפסל, ומסיבות מובנות בהחלט, אינם מוכנים לתת ע"י השתתפות גושפנקא ליצירות עצמם כשוות-ערך,

אפילו במסגרת תערוכת הכנה, לעבודות מתחילים ולחובבים, העוסקים בציור כבילוי זמן ולא דווקא מעודף כשרון ושאר-רוח. ברור להם שדווקא מתחילים וחובבים כאלה, יהיו את רוב רובם של המשתתפים בתערוכה הפתוחה לכל הרוצה להשתתף בה, וכך קורה שרוב המשתתפים הפוטנציאליים החשובים ביותר לתערוכה הייצוגית - האמנים שהגיעו לרמה הגבוהה ביותר - לא ישתתפו בתערוכת ההכנה וממילא לא יוכלו להיבחר מתוכה. כנגד כל אמן ש"יתגלה" בתערוכה, ייעדרו עשרה אמנים ידועים ובעלי רמה שלא ישתתפו בה כלל. נקודה חשובה זו הובנה היטב גם ע"י מארגני התערוכה בארץ, שאם כי פעלו לפי ההנחיה של "תערוכת הכנה פתוחה לכל", חשבו על דרך בה אפשר יהיה לעקוף את אי-השתתפותם של חשובי האמנים בתערוכה כזאת. מה שנסתמן כפתרון הלא זה להביא את מר סאיטס לאולפניהם של הידועים והחשובים באמנים, ולאפשר לו לבחור גם שם, מחוץ לתערוכה המכינה, יצירות לתערוכת הייצוג. נציגי אגודת הציירים והפסלים בישראל, שנתבקשו לשתף פעולה עם "קרן אמריקה-ישראל" במבצע זה, הודיעו שלא יעשו כן, אם אמנם יבקר מר סאיטס באולפנים פרטיים של אמנים שלא ישתתפו בתערוכה המכינה. "יהיה זה מתן פרס לאלה שלא ישתתפו", טענו אנשי האגודה. עצם הרעיון של תערוכה פתוחה לכל, הרי הוא מניעת ביקורים פרטיים המעוררים בעיה: "אצל מי לבקר באופן אישי?" "קרן אמריקה-ישראל" מצידה אינה יכולה להתחייב שלא ייערכו ביקורים אישיים, שכן התחייבות כזאת פירושה ויתור מראש על אותו מיטב האמנות החייב להיות מיוצג בתערוכה. הזמן להגשת העבודות לתערוכה המכינה כבר חלף, ועתה יש רק לחכות לתוצאות מהכוונות - שהן בלי ספק אך טובות - של "קרן אמריקה-ישראל".

ד. על תערוכות קבוצתיות, סיכומי ביניים ותנועות חדשות

121	אופקים מצטמצמים, 1959
124	שישה אמנים מצפת, 1960
126	גלריית הקיץ של אגודת האמנים, 1960
127	תערוכת סתיו, גלריה "רנה" ירושלים, 1960
129	חברים חדשים, בית האמנים, 1960
131	תערוכת סתיו, גלריה "מאליה" תל-אביב, 1960
132	תערוכת צעירים, בית האמנים, 1961
134	תערוכה קבוצתית, גלריה "ישראל", 1961
135	אמנות חדישה בישראל, מוזיאון תל-אביב לאמנות, 1961
136	אקוורל, בית האמנים, 1961
137	תערוכת סתיו, בית האמנים, 1961
139	ארבעה צעירים בגלריה "כ"ץ", 1961
141	תשכ"א באמנות הפלסטית, 1961
143	הביתן לציור ופיסול, גני התערוכה, יריד המזרח, 1962
145	פתיחת גלריה "בכחוס" בירושלים, 1962
147	הערות לאירועים באמנות הפלסטית בתשכ"ב, 1962
148	מגמה 1 - בגני התערוכה, 1962
150	התערוכה הכללית של אמני ישראל, 1963
152	שנתון צילום ישראלי, 1963
154	אמני הקיבוץ הארצי, 1963
155	במלאת עשר שנים לעין-הוד, 1963
159	שנת תשכ"ג באמנות הפלסטית בארץ, 1963
162	הישגי הציור והפיסול בשנת תשכ"ג, 1963
163	התערוכה הכללית של אמני ישראל תשכ"ד, 1964
166	קבוצת 'תצפית', 1964
168	גן האמנות במוזיאון ישראל, 1965
171	תערוכת אמנות ותנועה, מוזיאון תל-אביב לאמנות, 1965
175	אמנות קינטית, 1965
178	תערוכת הציירים הצעירים, מוזיאון תל-אביב לאמנות, 1965
180	תערוכת "עבודות גדולות" של קבוצת +10, 1966
183	התערוכה הכללית של האמנים שאינם חברי האגודה, 1966
185	תערוכת מיניאטורות של קבוצת +10, 1966
188	דימוי ודמיון, 1967
190	ה"מבוך" במוזיאון ישראל, 1967

יואב בראל, הנבחרת, 1969-1970
 אקריליק על בד
 130x97 ס"מ
 אוסף אסתר בראל, מעלה צביה